

פסחים לז: (3 שורות מלמטה) עד לח: (סוף הדף)

ביאורי מושגים

לחמי תודה: עם קרבן תודה מביאים 40 חלות מהן 10 חלות לחם חמץ, ו - 30 מצות משלושה מינים: 10 חלות מצות (הנילושות במים ושמון), 10 רקיקי מצות (הנילושות במים בלבד, ומוסיפים עליהם את השמן רק אחרי האפיה), ו10 חלות מורבכות (מקמח שנילוש במים רותחים) - לחמי איל נזיר: הנזיר מביא ביום מלאת ימי נזרו קרבן שלמים ועימו 10 חלות מצות ו10 רקיקי מצות.

האם עיסה של מעשר שני חייבת בחלה?

ר"מ: לא.
חכמים: כן.

העיסה צריכה להיות שלכם - "עריסותיכם".

האם יוצאים ידי חובה במצות של מעשר שני?

ר"מ: לא.
חכמים: כן.

נלמד בגזירה-שוה ("לחם" "לחם") מדין חלה.

לדעת ר"מ מעשר שני נחשב "ממון גבוה" ולכן לא נחשב שלנו.

האם יוצאים בסוכות באתרוג של מעשר שני?

ר"מ: לא.
חכמים: כן.

האתרוג צריך להיות שלכם - "ולקחתם לכם".

גם ריה"ג סובר שלא ניתן לצאת ידי חובה אבל מסיבה אחרת - כיוון שהיא איננה נאכלת באנינות

האם כהנים יכולים לצאת ידי חובה במצה העשויה מחלה של מעשר שני בירושלים?

לדעת ר' יוסי הגלילי: לא.

בחולין של מעשר שני אסר ריה"ג לצאת ק"ו שאסור בחלת מעשר שני

לדעת ר' עקיבא: אפשרות א: ר"ל הסתפק בזה.
אפשרות ב: כן.

בחולין של מעשר שני התיר ר"ע לצאת כיוון שניתן לאוכלם בכל מקום (אם נטמאו חלת מעשר שני - מצד אחד כעת לא ניתן לפדותה (ומצד זה יש בעיה), מצד שני לפני שקרא לה שם היה ניתן לפדותה (ומצד זה אין בעיה)

לפי אפשרות ב' ר"ל הסתפק ב: מצה העשויה מחלה שנקנתה בכסף מעשר שני.

ההתלבטות היא לפי ר"י שסובר שלא ניתן לפדות לקוח בכסף מעשר שני שנטמא.

דעת רבא על ספקותיו של ר"ל: אין הבדל בין סוגי מעשר שני השונים

כאן צריך שני תרחישים תיאורטיים כדי להגיע למצב שהמצה תיאכל בכל מקום:
א. אם לא היה קורא לה שם חלה.
ב. אם לא היה קונה בכסף מעשר שני.
ספקו של ר"ל הוא האם ניתן להתחשב גם בשני תרחישים תיאורטיים (שני 'הואיל') או שניתן להתחשב רק בתרחיש תיאורטי אחד ('הואיל' אחד)

משנה (לה.)

מצות של חלות תודה ורקיקי נזיר

עשאו לעצמו: לא יוצא בהן.

עשאו למכור: כן יוצא בהן.

כיוון שמראש מתכנן שבמידה ולא יהיו לו קונים אז ישתמש בהם לשם מצות לפסח.

המקור:

רבה:

"ושמרתם את המצות" - המצה צריכה להשתמר לשם מצה ולא לשם זבח.

רב יוסף: "שבעת ימים מצות תאכלו" - המצה צריכה להשתמר לשם מצה הנאכלת לשבעה ולא הנאכלת ליום ולילה (כתודה ונזיר).

מדוע יש צורך בפסוקים של רבה ורב יוסף?

לא ניתן ללמוד מ"לחם עוני" שלא יוצאים במצות קדשים (שהרי לא נאכלים באינות אלא רק בשמחה) - כיוון שסוברים כר' עקיבא שכתוב "עני".

לא ניתן ללמוד מ"עני" [שבא למעט מצה עשירה (כר' עקיבא)] - כיוון שהן אינן נחשבות מצה עשירה כי יש בהן רק מעט שמן.

לא ניתן למעט מ"בכל מושבותיכם" - כיוון שסוברים שתודה ונזיר הוקרבו ונאכלו אף בנוב וגבעון (ועבורם לא ניתן ללמוד מ"בכל מושבותיכם").